

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Херсонський державний аграрно-економічний університет
Факультет рибного господарства та природокористування

Матеріали наукової Інтернет-конференції

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ
ЕКОСИСТЕМ ПІВДНЯ УКРАЇНИ ОЧИМА
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ»**

14 - 15 жовтня 2020, м. Херсон

Херсон – 2020

«Актуальні питання раціонального використання екосистем Півдня України очима молодих вчених» // Матеріали наукової Інтернет-конференції. 14 - 15 жовтня 2020 р., м. Херсон.

В збірку увійшли матеріали щодо оптимізації експлуатації континентальних гідроекосистем, проблемних питань іхтіології, рибництва та іхтіопатології, впровадженню сучасних і ресурсозберігаючих технологій в аквакультури, культивування нових об'єктів аквакультури. Висвітлені питання з охорони навколишнього середовища, регіональних екологічних проблем та заходах їх вирішення, акцентована увага на гідроекологічних питаннях та раціональному використанню водних ресурсів, сучасному стані та шляхах збереження природного потенціалу області, оптимізації використання агрооекосистем. Розглянуто сучасні проблеми садово-паркового господарства, дендрології, лісової ентомології та перспективи використання лісових ресурсів Херсонщини.

Відповідальні за випуск: Корнієнко В.О., Бойко П.М., , Бойко Т.О.

Всі матеріали представлені в авторській редакції, редколегія не несе відповідальності за недостовірність представленої авторами інформації.

Херсонський державний аграрно-економічний університет, 2020

Секція «ЛІСОВЕ ТА САДОВО-ПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО»

<i>Азарова А.В. ПРОЕКТ ЗИМОВОГО САДУ ДЛЯ ХЕРСОНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ</i>	82
<i>Головащенко М.Ф., Ткаченко І.І. ТАКСАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА СТІЙКІСТЬ ДУБОВОГО МОНОСАДУ, ЗРОСТАЮЧОГО В ЖОВТНЕВОМУ ПАРКУ МІСТА ХЕРСОНА</i>	84
<i>Захарова А.В., Головащенко М.Ф. ЩОДО РОЗВИТКУ ОСЕРЕДКУ РУДОГО СОСНОВОГО ПИЛЬЩИКА В СОСНЯКАХ ДП «ЗБУР'ЇВСЬКЕ ЛМГ»</i>	87
<i>Дементьєва О.І., Калініна І.М. ОСОБЛИВОСТІ ОЗЕЛЕНЕННЯ ІНТЕР'ЄРУ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ</i>	89

ПОВІДОМЛЕННЯ ТА ОБГОВОРЕННЯ

<i>Козичар М.В., Карасик Г.О. ГІДРОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ МІСТА ХЕРСОН ТА МОЖЛИВІ ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ</i>	93
<i>Бережний І.В. КОНСТРУКЦІЇ УСТАНОВКИ МАЛОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ДЛЯ ОЧИСТКИ МАЛИХ ОБ'ЄМІВ СТИЧНИХ ВОД</i>	95
<i>Адамчик О.О. ПРОГРАМА РАДІАЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ НА ЗАПОРІЗЬКІЙ АТОМНІЙ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ</i>	98
<i>Береговой О.В. ЗАХОДИ СПРЯМОВАНІ НА ЗМЕНШЕННЯ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ АТОМНОЇ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ НА НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ</i>	101
<i>Дідур О.Ю., Алмашова В.С. ОБГРУНТУВАННЯ ЗМІНИ ПОПУЛЯЦІЙ ЕНТОМОФАУНИ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ВІД КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН ТА ВИЗНАЧЕННЯ ЇХ ДОМІНАНТНИХ ВИДІВ</i>	105
<i>Мельник О.Є. ВИЗНАЧЕННЯ ДИНАМІКИ ПЕРЕРОЗПІДІЛУ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН У ГІДРОЕКОСИСТЕМАХ</i>	108
<i>Крайнюков М.С. ЗАХОДОМ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ АГРОЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ҐРУНТІВ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ</i>	120
<i>Кухарчик Н.В. ВИКОРИСТАННЯ ГІДРОЕКОЛОГІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДЛЯ ОЦІНКИ ПРИРОДНО-ТЕХНОГЕННОЇ БЕЗПЕКИ ВОДНИХ ОБ'ЄКТІВ</i>	127
<i>Харківська (Гуртовенко) Н.С. РОЛЬ ЛАНДШАФТНОГО РІЗНОМАНІТТЯ У ФОРМУВАННІ СТІЙКОСТІ АГРОЕКОСИСТЕМ</i>	133
<i>Оліфіренко В.В., Крулий І.В. ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН УТЛЮКСЬКОГО ЛИМАНУ ЗА ОСНОВНИМИ ПОКАЗНИКАМИ ВОДНОГО СЕРЕДОВИЩА</i>	141
<i>Оліфіренко В.В., Лихацька Ю.Ю. ХАРАКТЕРИСТИКА ЖИВЛЕННЯ ЧОРНОМОРСЬКОГО КАЛКАНА</i>	144
<i>Оліфіренко В.В., Сіроштан С.В. ВПЛИВ ЕКОЛОГІЧНИХ ПАРАМЕТРІВ ВИРОЩУВАЛЬНИХ СТАВІВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ КОРОПОВИХ РИБ</i>	146
<i>Оліфіренко В.В., І.А.Шапран ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТІЛГУЛЬСЬКОГО ЛИМАНУ</i>	150
<i>Оліфіренко В.В., А.Л. Шевченко ВПЛИВ ЕКОЛОГІЧНИХ ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ НА РЕЗУЛЬТАТИ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОЛЕШКІВСЬКОГО НВРГ</i>	153
<i>Тарасенко Д. Ф., Король Ю.О. НАСЛІДКИ ХІМІЗАЦІЇ ЗЕМЛЕРОБСТВА ТА ШЛЯХИ ЗНИЖЕННЯ ЙОГО НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ НА АГРОЕКОСИСТЕМИ</i>	156
<i>Антошко О.А., Стефанко В.В. РИБОГОСПОДАРСЬКЕ ЗНАЧЕННЯ ШТУЧНИХ ГІДРОЕКОСИСТЕМ ТА РАЦІОНАЛЬНЕ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ</i>	159

ВПЛИВ ЕКОЛОГІЧНИХ ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ НА РЕЗУЛЬТАТИ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОЛЕШКІВСЬКОГО НВРГ

В.В.Оліфіренко - к. вет. н., доцент, ДВНЗ «Херсонський ДАЕУ»

А.Л. Шевченко - здобувач вищої освіти ДВНЗ «ХДАЕУ»

Ефективне функціонування і розвиток рибної галузі України в економічному просторі, визначається не тільки кількісними показниками (динамікою експортно-імпортних операцій, структурою імпорту/експорту, а також їх співвідношенням), а й особливостями сформованих економічних відносин в кінці минулого - початку нинішнього століття. Основа сировинної бази рибної промисловості України в кінці 20 століття формувалася, в основному, за рахунок улову (ів) риби і морепродуктів і, в меншій мірі, продукції інтенсивного рибництва. [1, 2]. В сучасності рибне господарство України в значній ступені базується на уловах морських та прісноводних риб в межах державних акваторій, а також суттєву роль відіграє аквакультура [2]. Можливості культивування риб в аквакультурних ставових господарствах тісно пов'язані з особливостями екології водойми, її хімізмом та біопродукційним потенціалом. Здатність регулювання останніх має виключно важливе значення для оптимізації процесу виробництва та формування якісних показників культивуємих об'єктів. При цьому основні аспекти, які впливають на величину біопродукції водойми є хімізм води, наявність біогенних сполук у необхідній кількості та пропорціях, стан розвитку первинної продукції та організмів низьких трофічних рівнів, які в ставових господарствах формують кормову базу, вплив антропогенних чинників як у якості основних технологічних складових так і як аспект, що визначає якість води [3, 4]. У зв'язку з цим представляється доцільним акцентувати увагу на основних екологічних процесах, які мають великий вплив на життєдіяльність флори і фауни водойми та її продуктивність і, як результат, визначають результати виробничої діяльності рибничого господарства.

Вирощування товарної риби у нагульних ставах Олешківського НВРГ протягом 2019-2020 рр. здійснювалось на Солонцівській ділянці осподарства, та мало наступні показники:

- За умов достатньо спекотного літа (2019 р.) розчинений у воді кисень знижувався до $3,65 \pm 0,1$ мгО₂/дм³, що визвало розвиток фітопланктону у ставу №1 - 28,707 г/м³, у ставу №2 – 21,915 г/м³; за умов помірного за температурними показниками літа (2020 р.) розчинений у воді кисень не падав нижче $4,43 \pm 0,13$ мгО₂/дм³, що не сприяло "цвітінню" води і знизило середньосезонну біомасу фітопланктону у ставу № 1 – до 16,909 г/м³, у ставу № 2 – до 16,647 г/м³.

- Вплив внесення органічних добрив у 2019 р. у став №1 – 2,50 т/га, у став №2 – 2,42 т/га відбився на показниках середньо-сезонних біомас зоопланктону і зообентосу, відповідно, 4,433 г/м³ і 5,00 г/м² та 4,596 г/м³ і 4,74 г/м²; у 2020 р. (із помірними температурами) вплив внесення органічних добрив було на рівні: у став № 1 – 2,33 т/га, у став №2 – 2,26 т/га позитивно відбилося на показниках середньо-сезонних біомас зоопланктону і зообентосу, відповідно, 4,350 г/м³ і 5,02 г/м² та 4,163 г/м³ і 5,06 г/м².

- За умов майже однакових щільностей посадки при зарибленні у 2019 р. (у став № 1 – 2276 екз./га, у став № 2 – 2258 екз./га,) якість рибопосадкового матеріалу була різною: 40,0-65,0 г проти 20,0-28,5 г, відповідно; зариблення у 2020 р. мало наступні відмінності: у ставу № 1 середня індивідуальна маса однорічків коропа вища за стандарт, дворічки строкатого, гібрида товстолобиків і білого амура були стандартні за 3-літнім оборотом (175,0-185,5 г), дворічки білого товстолобика – нижчі за стандарт (120,5 г), загальна щільність посадки зменшена у 1,4 рази; у ставу № 2 були посаджені вище стандартної маси однорічки коропа і нижче стандартної маси однорічки рослиноїдних риб (окрім строкатого товстолобика) при загальній щільності посадки 2218 екз./га.

- Вплив підгодівлі в кількості 60 т у став № 1 площею 120 га вплинув на кінцеві показники індивідуальних середніх мас: у 2019 р. були виловлені товарні дволітки коропа з середньою індивідуальною масою

- 473,5 г, товарні дволітки рослиноїдних риб масою від 437,0 г у білого товстолобика до 520,0 у гібрида товстолобиків; у 2020 р. – товарні дволітки коропа з середньою індивідуальною масою 513,0 г, товарні трилітки рослиноїдних риб масою від 869,5 г у білого товстолобика до 1248,5 у строкатого товстолобика. Без підгодівлі у ставу № 2 у 2019 р. товарні дволітки коропа досягли середньої індивідуальної маси 519,5 г, рослиноїдні риби - маси 258,5-289,5 г; у 2020 р. товарні дволітки коропа – 514,0 г, рослиноїдні риби – маси 254,0-275,5 г.

- При майже однакових щільностях посадки у 2019 р. при сумісному вирощуванні вищих за стандарт однорічків коропа і рослиноїдних риб (з підгодівлею) у ставу № 1 одержана рибопродуктивність 636,0 кг/га проти 485,5 кг/га у ставу № 2 з неякісним рибопосадковим матеріалом (без підгодівлі); у 2020 р. за умов зменшення загальної щільності посадки у 1,4 рази у ставу № 1 при сумісному вирощуванні вищих за стандарт однорічків коропа і стандартних дворічків рослиноїдних риб (з підгодівлею) одержана рибопродуктивність 640,8 кг/га проти 473,3 кг/га у ставу № 2 від вищих за стандарт однорічків коропа і нижчих за стандарт рослиноїдних риб (без підгодівлі).

За проведеними дослідженнями необхідно внести наступні пропозиції:

1. У нагульльні стави проводити зариблення однорічками корошових риб з вищою за стандарт середньою індивідуальною масою при загальній щільності посадки в межах 2,2 тис.екз./га

2. Удобрення ставів проводити органічними добривами в кількостях не менше 2,5 т/га, зеленими добривами із водних і наземних рослин – до 2,5 т/га, в літній період з помірними температурами – мінеральними добривами за загальноприйнятими в рибництві рекомендаціями; коропа підгодовувати якісними комбікормами з вмістом сирого протеїну 30-32 %.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кирилов Ю.Е., Корниенко В.А. Стратегия импортозамещения – мейнстрим развития рыбной отрасли Украины. Международная научно – практическая конференция: «Современные способы повышения продуктивных качеств сельскохозяйственных животных, птицы и рыбы в свете импортозамещения и обеспечения безопасности страны». (Саратов, 14 – 16 мая 2015). Саратов: ФГБОУ ВПО «Саратовский ГАУ», 2015. С 32 – 36.
2. Pilipenko, Y. V., Olifirenko, V. V., Kornienko, V. O., Polishuk, V. S., Dovbish, O. E., & Lobanov, I. A. (2013). Ekologichni peredumovi racionalnogo vedennya ribnogo gospodarstva Dniprovsko-Buzkoyi girlovoyi oblasti [Ecological prerequisites for the rational management of fisheries in the Dnieper-Bug estuary region]. Kherson: Vydavets Grin D.S. 247 s.
3. Рылов В.Г., Баданин С.Н. К вопросу о способах улучшения товарных кондиций прудовой рыбы. Современное состояние рыбного хозяйства: проблемы и пути решения. Мат. междунар. научно – педагог. конф. 1-3 апр. 2019г. Херсон: ХДАУ, 2019. С. 178–180.
4. Гринжевський М.В., Пшеничний Д.Р., Швець Т.М. Порівняльна ефективність вирощування дво– і тріліток корошово-сазанових гібридів. Рибогосподарська наука України. №2. К.: ІРГ УААН. 2019. С. 45-48.